Els independentistes i el final del pujolisme

Roger Palà

La confessió de Pujol ha sumit en el desànim no solament els seus fidels més recalcitrants, sinó també una gran part del sobiranisme, que havia convertit l'expresident en un referent ideològic de primer ordre. Han proliferat reflexions contemporitzadores pròximes a la vergonya aliena, com la del periodista Miquel Calçada ("Podem estar decebuts d'una acció concreta, però tinguem en compte que, si som aquí, és gràcies a l'exemple dels que ens han precedit") o la presidenta de l'Acadèmia Catalana del Cinema, Isona Passola ("Que ara Pujol se sacrifiqui políticament i personalment per desactivar acusacions de l'Estat només té un motiu: el procés va de veres"). A ERC, al marge d'una piulada puntual d'Alfred Bosch, s'ha guardat un silenci tan respectuós com gèlid. Un silenci similar al de Duran, que vés a saber quin punyal deu estar esmolant en soledat a la seva suite del Palace.

Estem assistint al funeral del pujolisme. Com s'haurien de posicionar els independentistes davant de la situació actual? Cal contemporitzar amb actituds delictives com la de Pujol, per molt que provinguin d'un "pare de la pàtria"? Per descomptat que no. De fet, **el cas Pujol és una oportunitat d'or per a l'independentisme no cosmètic per demostrar que és capaç de bastir un relat propi al marge del sobiranisme lampedusià, partidari de canvis més estètics que reals**. Si el procés ha de ser regenerador, cal aixecar l'estora i que no hi quedi un pam de brutícia. Es tracta de fer el contrari del que sempre ha defensat Pujol: l'això no toca. Hi ha un explícit vídeo de l'expresident al programa Àgora l'any 2009 on afirma que "si entrem aquí , prendrem molt de mal" perquè "tots fem una mica de ferum". Sembla que alguns sobiranistes segueixen tenint por de prendre mal si s'hi entra a fons. Doncs no. Això és el final d'un règim, i si no volem acabar lamentant una altra Transició mal feta, caldrà entrar-hi. A fons i sense contemporitzacions.

La qüestió central és si al sobiranisme li convé encimbellar Pujol com un referent independentista. Fins ara sembla que ha estat així. Però no és tan clar que aquesta sigui una bona estratègia. Ningú no negarà que l'expresident va tenir un paper clau en la configuració de la Catalunya actual, i que algunes de les pedres angulars del primer procés de reconstrucció nacional –per citar-ne les dues bàsiques, la immersió lingüística i TV3– són degudes en gran part a la seva gestió. Ara bé, siguem conscients que **Pujol no va ser pas un independentista de primera hora, ni de segona ni de tercera**. De fet, fins al 2012, en el marc del programa Salvados, no es va mostrar explícit en aquesta matèria, en un moment en què el mainstream del catalanisme ja feia temps que s'havia desplaçat clarament cap a la independència. En canvi, **durant tots els anys que va presidir la Generalitat, Pujol va jugar més aviat el paper contrari**. El resum del seu ideari de 23 anys de gestió es plasma en una entrevista de l'any 2002 al diari monàrquic diari Abc: "Jo sóc un nacionalista convençut i mai he fet un plantejament secessionista. He fet sempre un plantejament de reforma profunda de l'Estat on Catalunya tingués un reconeixement clar del que és Hem aconseguit alguns progressos, certament, tant amb el PSOE com amb el PP". **Que posteriorment, vist el fracàs de la seva política, Pujol hagi virat al sobiranisme no deixa de ser lògic i normal**. Ara bé: d'aquí a col·locar-lo al pedestal dels herois independentistes hi ha més d'un pam.

El funeral del pujolisme és també una bona oportunitat per a CiU. Certament, el moment que ha triat Pujol per confessar és el pitjor per al partit i per al país, a les portes de la consulta del 9-N. Ha tingut 34 anys per fer-ho, i més de deu des que va deixar la presidència de la Generalitat. Que sigui ara, quan ja no tenia altra sortida perquè el cas estava a punt d'esclatar a la premsa, és una mostra d'egoisme difícilment justificable. El mal ja està fet, i els costos electorals per a Mas i companyia s'aguditzaran. **Però per molt que en aquests moments regni la desolació a les files de la federació, s'ha obert una finestra immillorable per trencar definitivament amb el passat i esvair dubtes.** En el dol posterior a l'enterrament del pujolisme, CiU pot quedar-se en la fase de la

negació, la ira i el dolor o passar directament a la fase de l'acceptació. I això vol dir actuar. E**l primer pas seria que, en cas que Pujol no dimiteixi com a president d'honor de CDC, sigui el mateix partit el que forci la seva marxa.** Encara més important: tots els expresidents de la Generalitat, superats els 65 anys, reben una pensió vitalícia equivalent al 60% del seu sou. Pujol hi hauria d'haver renunciat en el moment de fer pública la seva confessió, i no consta que ho hagi fet encara. **Si no ho fa en breu, haurà de ser el mateix Govern de la Generalitat qui li retiri la pensió sense contemplacions.**

Cal ser conscients que Pujol, en aquests moments, és un llast més pesat que mai. **Reivindicar-lo no surt a compte, i menys per a l'independentisme.** Aquests dies s'ha dit que es tracta de matar el pare i de superar el complex d'Èdip. No pas. No es tracta de matar el pare, perquè Pujol no pot ser considerat pare de res en aquest àmbit. És més aviat el contrari: l'independentisme té una nova oportunitat per rearmar el seu propi relat, amb uns altres referents històrics –n'hi ha tants!– i un discurs que no pot contemporitzar ni per descuit amb la figura d'un defraudador fiscal.